

Evaluatiedossier 1 jaar Arbitragecommissie & uitgaande mobiliteit aan de KU Leuven

---

1. Context

Op het Gebu van 1 februari 2011 werd de nota “Risicobeheer in- en uitgaande mobiliteit van studenten en personeel aan de KU Leuven” goedgekeurd, gevolgd door een goedkeuring op de Academische Raad van 21 februari 2011. Nadien werden de opmerkingen die in beide organen gemaakt werden opgenomen in een opvolgnota, die vervolgens werd goedgekeurd op 5 april 2011 (GEBU) en 31 mei 2011 (Academische Raad).

De arbitragecommissie risicobestemmingen¹, die als onderdeel van deze nota werd opgericht, is ondertussen meer dan een jaar actief. Zij bestaat uit een team van vertegenwoordigers van de personeelsdienst (Dhr. Jos Vaesen), international office (Prof. Dr. Bart De Moor, Dhr. Bart Hendrickx en Mevr. Trees Deloddere), studentenbeleid (Mevr. Rikka De Roy) en de verzekeringsdienst (Dhr. Marc Vandeput), onder leiding van de vicerector Internationaal Beleid. Dit adviesorgaan beoordeelt op wekelijkse basis het risicogehalte van de niet-EER² bestemmingen van studenten en personeelsleden. Indien de commissie van oordeel is dat het vertrek een te groot risico inhoudt, kan zij er uitzonderlijk toe beslissen dat de reis niet kan doorgaan. Alle adviezen van de arbitragecommissie zijn bindend.

Algemeen kan men stellen dat de goedkeuringsflow van de arbitragecommissie reeds vanaf de start zeer vlot verloopt. De overzichtslijsten van personeel en studenten worden telkens aan het begin van de week naar de leden rondgestuurd. Wanneer intentie van vertrek naar risicogebieden wordt vastgesteld (bij twijfel of substantiële indicatie) wordt een advies aan de commissieleden geformuleerd vanuit het International Office op basis van informatie gekregen via gespecialiseerde websites, contacten bij de Federale Overheidsdienst (FOD) Buitenlandse Zaken en/of rechtstreeks bij diplomatieke diensten in het buitenland. Na goedkeuring door de commissieleden, wordt het advies overgemaakt aan de student(e) en de betrokken promotor of Academisch verantwoordelijke of het personeelslid. Bij grootschalige rampen (conflicten, natuurrampen, enz...) wordt meteen een crisiscel schokkende gebeurtenissen bijeen geroepen door de vicerector studentenbeleid indien er studenten betrokken zijn. Indien enkel personeel zou betrokken zijn, neemt de vicerector internationaal beleid het initiatief. Deze crisiscel traceert de studenten en personeelsleden en adviseert hen via telefoon, sms en e-mail in samenwerking met de FOD Buitenlandse Zaken. Dit was in het voorbije jaar het geval na de aardbeving in Japan (maart 2011) en bij de heropflakkering van het geweld in Egypte (november 2011).

---

¹ <https://admin.kuleuven.be/raden/intranet/arbitragecommissie-uitgaande-mobiliteit>

² De Europese Economische Ruimte bestaat uit de 27 lidstaten van de Europese Unie plus de drie landen die lid zijn van de Europese Vrijhandelszone: Liechtenstein, IJsland en Noorwegen.

2. Studenten

2.1 Uitgaande mobiliteit

Van bij de oprichting van de arbitragecommissie is het voor studenten verplicht om de uitgaande mobiliteit (uitwisselingsstudenten, thesisonderzoek, studiestages en uitzendstudenten i.k.v. centrale en facultaire akkoorden) te registreren bij het International Office. Dit gebeurde tot nog toe gedeeltelijk (alleen de Erasmusstudenten en uitzendstudenten werden geregistreerd) ad hoc via een excel template die door IAM wordt beheerd, op basis van de informatie aangereikt door de faculteiten. De cijfers die hieruit voortvloeien (zie volgende paragraaf) zijn bijgevolg nog niet 100 % betrouwbaar en nog afhankelijk van de wijze waarop de faculteiten hun uitgaande studentenmobiliteit doorgeven aan de International Admissions and Mobility Unit (IAM), maar geven wel reeds een goed beeld van de uitgaande studentenmobiliteit.

Vanaf volgend academiejaar kunnen wel correcte cijfers worden weergegeven. Sinds april 2012 is een nieuwe toepassing in SAP actief waardoor alle uitgaande mobiliteit zowel wat de goedkeuringsflow betreft als de registratie, opgenomen wordt in één enkele databank. Dit is de uitrol van fase 2 van de Campus Management Business Case Admissions. De niet-EER bestemmingen worden risico-gelabeld in de databank van waaruit de lijsten worden getrokken voor de arbitragecommissie. Deze toepassing zorgt voor nauwkeurige uitgaande mobiliteitsgegevens t.a.v. het GEBU.

In deze nota rapporteren we niet in academiejaren, omdat de arbitragecommissie haar werkzaamheden gestart is in maart 2011, en de uitgaande mobiliteitgegevens vlot werden doorgegeven vanaf mei 2011. Tussen 1 mei 2011 en 1 mei 2012 werd een totaal van 581 aanvragen van studenten geregistreerd naar niet – EER landen buiten de context van de reisbeurzen en 149 reisbeursaanvragen in het academiejaar 2011-2012.³ Daarnaast was er uitgaande mobiliteit binnen de EER buiten de Erasmuscontext van 441 studenten en trokken 651 studenten naar een EER-bestemming in het kader van Erasmus in het academiejaar 2011-2012. 213 aanvragen voor niet-EER bestemmingen werden door de arbitragecommissie behandeld omdat het op het moment van de aanvraag een risicogebied betrof. De aanvragen van de reisbeursstudenten naar ontwikkelingslanden werden afzonderlijk behandeld.

---

³ Een reisbeurs is een financiële vergoeding van 1000 euro voor studenten aan een Vlaamse universiteit of hogeschool om een individuele studiereis te maken naar een ontwikkelingsland. De studiereis maakt deel uit van een erkend opleidingsonderdeel, zoals een stage of een scriptie. De selectie gebeurt aan de KU Leuven door de IRO. In 2011-2012 vertrokken 134 studenten met een reisbeurs naar een ontwikkelingsland. Reisbeurzen worden jaarlijks ter beschikking gesteld door de Vlaamse Interuniversitaire Raad – Universitaire Ontwikkelingssamenwerking (VLIR – UOS)

Tabel 1: Aanvragen studenten voor risicogebieden (risicogebied op moment van de aanvraag)

Land	Aantal studenten
India	61
Japan	36
Equador	24
Filippijnen	20
Ethiopië	13
Egypte	11
Senegal	10
Congo	5
Rwanda	5
Kameroen	4
Thailand	4
Zambia	3
Uganda	3
Colombia	3
Haïti	3
Israel	2
Mexico	2
Congo	1
Jordanië	1
Nigeria	1
zimbabwe	1
TOTAAL	213

2.2 Arbitragecommissie werking voor studenten

Algemeen

De arbitragecommissie heeft op zeer regelmatige en consistente wijze advies verleend aan de promotoren/verantwoordelijke van de betrokken studenten. In de meeste gevallen werd een vertrek toegelaten mits inachtnaam van de omstandigheden die expliciet door de arbitragecommissie werden meegegeven.

De definitie van risico hangt af van vele factoren, die niet mechanistisch te bepalen zijn. Vandaar dat de arbitragecommissie niet werkt met publieke lijsten van risicobestemmingen (ze "arbitreert"), maar ze verantwoordt wel elke beslissing aan betrokkenen. De omkadering van de student ter plaatse is vaak doorslaggevend. In het geval van schokkende gebeurtenissen in het buitenland in zowel EER en niet-EER bestemmingen treedt de crisiscel studenten op onder voorzitterschap van de vicerector Studentenbeleid. Hierbij wordt ze geadviseerd en bijgestaan door de Arbitragecommissie.

In enkele uitzonderlijke gevallen gaf de commissie een negatief vertrekadvies:

- 8 studenten ingenieurswetenschappen kregen negatief advies voor vertrek naar de Casamanceregio in Senegal;

- 1 Antropologiestudente kreeg negatief advies omwille van de politieke en sociale instabiliteit en medische problemen in Haïti, dat bovendien nog getroffen werd door een natuurramp. De studente is toch vertrokken niettegenstaande het negatief advies, waarop de voorzitter van de arbitragecommissie een verwittiging heeft gestuurd naar de promotor dat dit onaanvaardbaar is;

Knelpunten

- Niet alle studenten bleken geregistreerd te zijn, bijvoorbeeld tijdens het crisioverleg i.v.m. Egypte bleek dat de cel schokkende gebeurtenissen niet op de hoogte was van het verblijf van enkele studenten ter plaatse;
- Er kunnen momenteel nog geen sanctiemechanismen worden toegepast. Vraag is of dit wenselijk is.

Nochtans ondermijnt het gebrek aan sanctiemechanismen de autoriteit van de arbitragecommissie. Zelfs indien de student “op eigen verantwoordelijkheid” naar het buitenland trekt kan de KU Leuven verzekeringstechnisch toch verantwoordelijk zijn wanneer de activiteit tijdens het verblijf gelinkt is aan de universiteit.

Aangezien de academische goedkeuring van een studieverblijf in het buitenland via de tool SAP Admissions wordt gegeven wordt het risico dat men geen aanvraag indient aanzienlijk verminderd. Hierover werd uitgebreid gecommuniceerd aan de studenten en de faculteiten. Via de tool verklaart men zich ook akkoord met het verplicht afsluiten van de reisbijstandsverzekering voor niet-EER bestemmingen en het naleven van de beslissingen van de arbitragecommissie.

Voorstel beslissing:

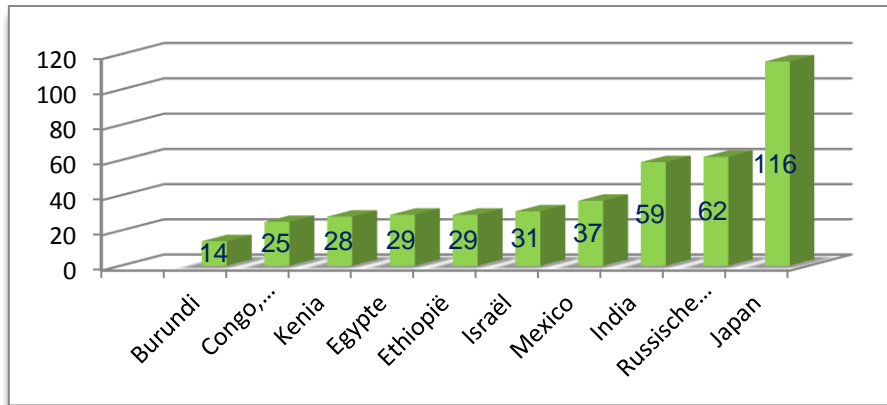
- Wanneer van toepassing, geen terugbetaling van de kosten bij non-registratie of vertrek na negatief advies.
- Reprimande door Voorzitter Arbitragecommissie, met decaan en promotor in kopie.

3. Personeel

3.1 Uitgaande mobiliteit

Op de personeelsdienst werden in dezelfde periode (tussen 1 mei 2011 en 1 mei 2012) een totaal van 10.563 aanvragen ingediend waarvan 8027 aanvragen naar EER landen en 2536 aanvragen naar niet-EER landen. Van deze laatste categorie zaten 512 aanvragen naar Risicogebieden die behandeld werden door de arbitragecommissie. Onder risicobestemming wordt verstaan “risico op het moment van de aanvraag”. Het zou dus best kunnen dat sommige van deze landen intussen niet meer tot een risicogebied behoren of geen risicogebied waren op het moment van de aanvraag. Onderstaande tabel geeft een overzicht van de top 10 van landen waarvoor een aanvraag werd ingediend.

Tabel 2: Top 10 landen risicobestemmingen personeelsleden KU Leuven

3.2 Arbitragecommissie werking personeel

Algemeen

Ook de lijsten met personeelsvertrekken naar risicogebieden werden zeer stipt aan het begin van de week door de personeelsdienst aan de leden van de arbitragecommissie overhandigd en opgevolgd. Occasioneel werd ook advies verleend aan personeelsleden van de U.Z. Leuven en de associatiepartners.

De arbitragecommissie heeft in het voorbije jaar slechts in 3 gevallen een negatief advies verleend, nl. een gepland vertrek naar Iran, naar de Centraal Afrikaanse Republiek (advies verleend in april 2011, dat is de reden waarom ze nog niet werd opgenomen in de bovenstaande statistiek, die de periode van mei 2011 tot mei 2012 bestrijkt) en een persoon die een vlucht wilde nemen van de Congolose maatschappij HEWA BORA, een vliegtuigmaatschappij die op de zwarte lijst figureert. Toeval wilde dat enkele uren na het verlenen van dit negatieve advies, zich een crash voordeed met een vliegtuig van de betrokken maatschappij in Congo.

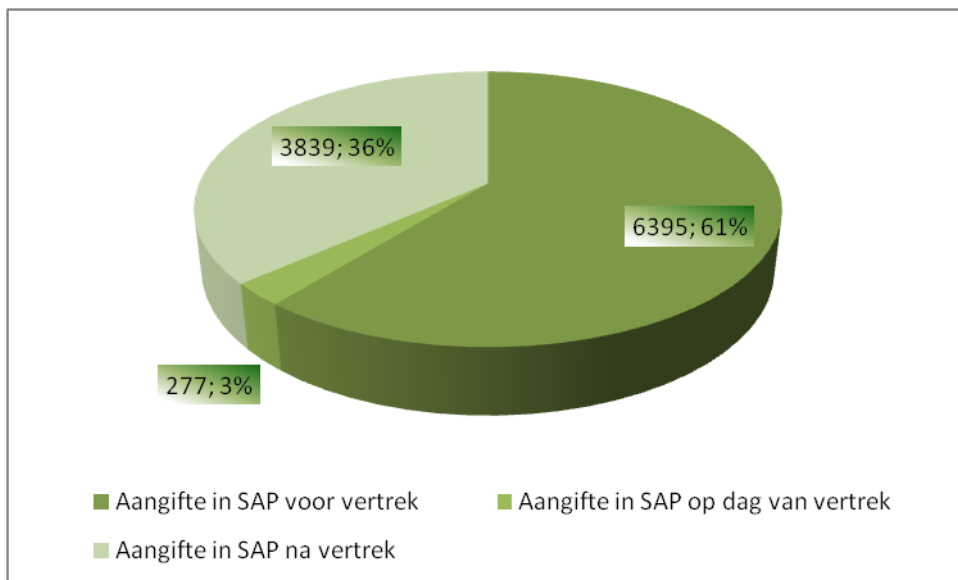
Knelpunten

Anders dan bij studenten, zijn de overzichtlijsten van personeelsleden wel volledig omdat de terugbetaling van de kosten afhangt van de invoer in SAP door betrokken personeelslid. Maar voor wat betreft de aanvragen van de personeelsdienst stellen we een ander probleem vast, m.n. de invoer in SAP gebeurt omwille van het F2 kostenformulier in vele gevallen pas na thuiskomst, d.w.z. retro-actief. In enkele uitzonderlijke gevallen werd zelfs méér dan 9 maanden tot meer dan een jaar na de vertrekdatum een aangifte gedaan in SAP. Het spreekt voor zich dat de arbitragecommissie haar adviesverlenende bevoegdheid op deze manier niet kan uitoefenen. Het mogelijk sanctiemechanisme zou ook hier van toepassing moeten zijn.

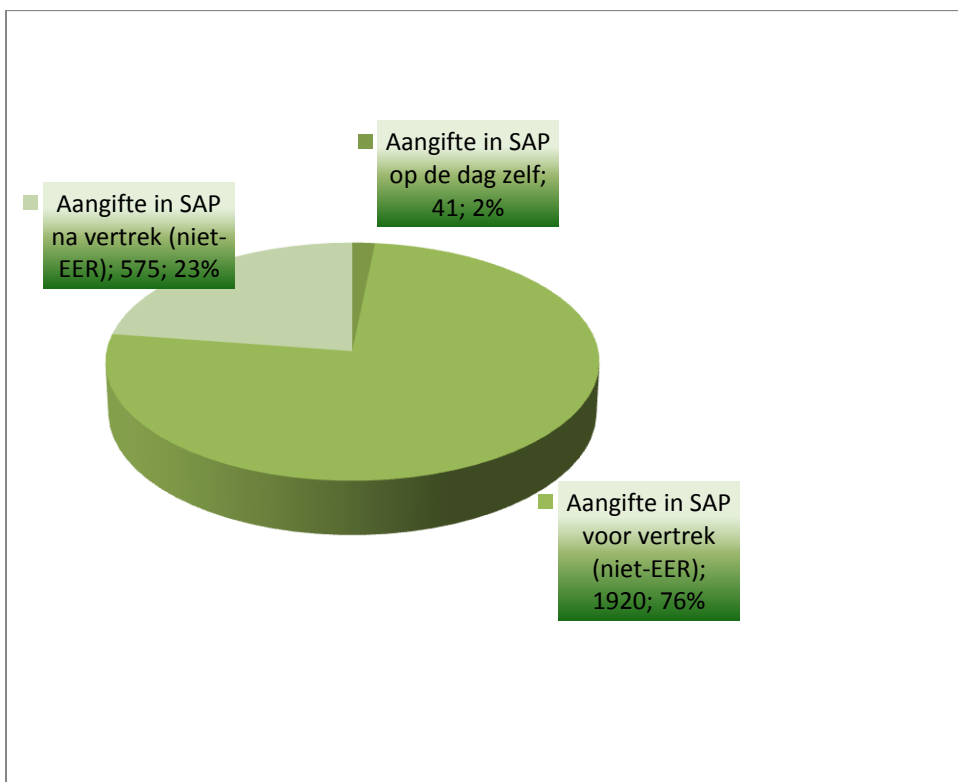
Voorstel beslissing: Geen terugbetaling van kosten bij laattijdige aangiften of negeren van het advies van de arbitragecommissie

Onderstaande tabel geeft alle laattijdige aangiften van personeelsleden weer van alle vertrekken, dus ook naar EER landen voor de periode tussen 1 januari 2011 en 1 januari 2012.

Tabel 3: Aangiften vertrekken personeelsleden KU Leuven zowel naar EER als niet-EER landen

Tabel 4: Aangiften van personeelsleden enkel voor niet-EER landen

Bovenstaande tabel geeft aan dat van de lijsten die de arbitragecommissie wekelijks behandelt (de niet-EER bestemmingen), 25 % de aangifte in SAP pas doen op de dag van vertrek of na vertrek. Uit de hierboven vermelde cijfers concluderen we dat 1 op 5 op 20 % van de vertrekkers naar niet-EER landen vertrekkers naar risicobestemmingen betreffen. We kunnen hieruit concluderen dat in 5 % van de aanvragen het een vertrek naar een risicobestemming betreft, waarvan de arbitragecommissie niet op de hoogte kon zijn wegens laattijdige aangifte.

4. Associatie

Vanaf het academiejaar 2013-2014 zullen de academische opleidingen van de hogescholen van de Associatie integreren in de K.U.Leuven. Dit betekent dat de betrokken opleidingen, opleidingen van de K.U.Leuven worden, maar dat in het kielzog daarvan ook andere zaken organisatorisch 'verhuizen' van de hogeschool naar de K.U.Leuven (b.v. personeelsleden, studenten, bepaalde geldstromen, ...).

Ook voor de werking van de arbitragecommissie zal dit gevolgen hebben. De arbitragecommissie zal zowel voor de doelgroep studenten als personeelsleden meer aanvragen moeten behandelen.

De precieze cijfers van de uitgaande mobiliteit naar niet-EER bestemmingen en daarbinnen de risicogebieden binnen de hogescholen zijn ons heden nog niet gekend. Op het GEBU van 22 mei 2012 werd echter de nota "Voorstel procedure m.b.t. uitgaande mobiliteit na integratie" van de International Admission Unit goedgekeurd. In deze nota wordt de workloadvermeerdering voor uitgaande mobiliteit bij integratie op 350 à 400 dossiers geschat.

Ook voor wat betreft het aantal personeelsleden werd een gelijkaardige schatting gemaakt. De arbitragecommissie behandelde het eerste jaar 2536 aanvragen naar niet-EER bestemmingen. Dit op een totaal van ongeveer 10.000 personeelsleden of 25 % van de personeelsleden diende een aanvraag in naar een niet-EER bestemming. Eén vijfde hiervan betrof een vertrek naar een risicobestemming. Vanuit de personeelsdienst wordt verwacht dat de KU Leuven na integratie de juridische werkgever wordt van 1350 extra personeelsleden. Wanneer we deze lijn doortrekken, betekent dit dat er een 300-tal extra personeelsleden vertrekkers zullen aangeven naar niet-EER bestemmingen.

5. Slot

Globaal genomen kunnen we stellen dat de arbitragecommissie zeer goed en efficiënt werk heeft geleverd in het voorbije jaar. Bovendien heeft ze ervoor gezorgd dat er binnen de universiteit een veel completer beeld ontstaan is van de uitgaande mobiliteit van studenten en personeelsleden. Er zijn echter nog enkele knelpunten die moeten opgelost worden:

- Toepassing van sanctiemechanismen bij het niet of laattijdige aangifte van een vertrek of een vertrek na negatief advies bij studenten:
  - Reprimande door de voorzitter met decaan en promotor in kopie;
  - Waar mogelijk niet terugbetaling van de kosten;
- Toepassingen van een sanctiemechanisme bij niet of laattijdig aangifte van een personeelslid:
  - Niet terugbetaling van de kosten;
- Beoordeling van de workloadvermeerdering na integratie.